

ประกาศมหาวิทยาลัยทักษิณ
เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชี

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับสภามหาวิทยาลัยทักษิณ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีมติเห็นชอบหลักการและนโยบายการบัญชี ซึ่งมีรายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป และให้ยกเลิกประกาศสภามหาวิทยาลัยทักษิณ เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชี ฉบับลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(ศาสตราจารย์ ดร. จรัญ จันทักขณา)
นายกสภามหาวิทยาลัยทักษิณ

หลักการและนโยบายบัญชี

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน

จัดทำโดย คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขหลักการและนโยบายการบัญชีมหาวิทยาลัยทักษิณ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยทักษิณ	2
วัตถุประสงค์	2
หลักการและข้อจำกัด	3
ขอบเขตการถือปฏิบัติ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 หลักการและนโยบาย	
คำอธิบายศัพท์	5
หลักการและนโยบายบัญชีทั่วไป	7
หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์	13
หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินและภาระผูกพัน	20
หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับส่วนทุน	24
หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับรายได้	25
หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย	28

บทที่ 1

บทนำ

กรมบัญชีกลางซึ่งเป็นหน่วยงานกลางได้มีการปรับแนวทางในการจัดทำบัญชีภาครัฐ โดยดำเนินการภายใต้ นโยบายการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบ บริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์แทนการควบคุมปัจจัยนำเข้าและกระจายความรับผิดชอบในการ บริหารการเงินให้หน่วยงานมีอิสระและคล่องตัวในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อผลิตผลงานตามพันธกิจ เป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น โดยมีการปรับเปลี่ยนจากเกณฑ์เงินสดเข้าสู่เกณฑ์คงค้าง ซึ่งการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างจะช่วยวางกรอบในการผลิตข้อมูลทางบัญชีที่มีคุณภาพเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน และประเมินผลการบริหารจัดการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเป็นการบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อรับรู้ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบ ระยะเวลาบัญชีโดยคำนึงถึงรายได้ที่พึงรับและค่าใช้จ่ายที่พึงจ่าย เพื่อให้แสดงผลการดำเนินงานที่เหมาะสมในแต่ละ ระยะเวลาบัญชี มิใช่รับรู้เมื่อมีรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดตามรายการที่ได้รับเงิน มาแล้วหรือจ่ายเงินไปแล้ว รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง คือรายได้ที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการส่งมอบสินค้าหรือบริการแล้ว ไม่ว่า หน่วยงานจะได้รับเงินแล้วหรือยังไม่ได้รับเงินก็ตาม สำหรับค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง คือค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นเมื่อมี การใช้ทรัพยากรหรือได้รับบริการจากบุคคลภายนอกแล้ว ไม่ว่าจะจ่ายเงินแล้วหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นการบันทึกตาม เกณฑ์คงค้าง ในวันสิ้นงวดจะต้องมีการปรับปรุงบัญชีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความถูกต้องตามเกณฑ์คงค้าง และส่งผลต่อ รายงานการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของหน่วยงานแสดงข้อมูลที่ถูกต้องอีกด้วย

โดยระบบบัญชีส่วนราชการ มีการกำหนดมาตรฐานการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ หลักการและ นโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 กำหนดมาตรฐานรายงานการเงินและผังบัญชีมาตรฐาน เพื่อใช้เป็น รากฐานของการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐให้ส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระบบบัญชี และจัดทำงบการเงินเพื่อ วัตถุประสงค์ทั่วไปตามหลักเกณฑ์คงค้างได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปในกรอบมาตรฐานเดียวกันเพื่อ ประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินภาพรวมของแผ่นดินโดยหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ที่กล่าวไว้ในหลักการและนโยบายบัญชีของมหาวิทยาลัยทักษิณนี้จะนำมาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยทักษิณ เริ่มต้นจากการขยายหน่วยงานไปสู่ส่วนภูมิภาคของวิทยาลัยวิชาการศึกษาโดยใช้ชื่อว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา” เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2511 ตั้งอยู่ที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ต่อมายกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ใช้ชื่อว่า “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา” และ “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้” ตามลำดับ โดยเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตและมหาบัณฑิตและได้ขยายหลักสูตรด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งวิทยาศาสตร์สุขภาพเพิ่มขึ้นอีกหลายสาขา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ จึงขยายพื้นที่การปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นอีก วิทยาเขต คือที่ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง หลังจากนั้น จึงยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศ ชื่อว่า “มหาวิทยาลัยทักษิณ” โดยตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2539

ต่อมาเมื่อรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยสามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างคล่องตัว มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระ ความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงได้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2551 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 ให้มหาวิทยาลัยทักษิณเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาประยุกต์พัฒนาและส่งเสริมวิชาการ รวมทั้งวิชาชีพชั้นสูง โดยมีภารกิจด้านการสอน วิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคมทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม โดยให้อิโอบรรคาคิจการ ทรัพย์สิน สิทธิหนี้สิน เงินงบประมาณและรายได้ของมหาวิทยาลัยทักษิณ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2539 เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2551

วัตถุประสงค์ของหลักการและนโยบายบัญชีของมหาวิทยาลัย

หลักการและนโยบายบัญชียูนี้กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- (1) เพื่อให้ส่วนงานและหน่วยงานของมหาวิทยาลัยใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระบบบัญชี จัดทำบัญชี และจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์ที่ก้างได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปในกรอบมาตรฐานเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินในภาพรวมของมหาวิทยาลัย
- (2) เป็นแนวทางให้หน่วยงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยและผู้ตรวจสอบบัญชีจากภายนอกใช้ในการตรวจสอบงบการเงินและกระบวนการจัดทำบัญชีของมหาวิทยาลัย ว่าได้จัดทำขึ้นภายใต้กรอบหลักการและนโยบายบัญชีที่ถูกต้อง เหมาะสมกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับหลักการและนโยบายบัญชีที่ถือปฏิบัติ ในฐานะหน่วยงานในกำกับของรัฐ รวมทั้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำบัญชี มหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดทำบัญชีกองทุนต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศของมหาวิทยาลัย

(3) ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในงบการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นตามหลักการและนโยบายบัญชีที่ถือปฏิบัติในฐานะหน่วยงานในกำกับของรัฐ และสามารถนำงบการเงินมาวิเคราะห์เพื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและวางแผนตัดสินใจ

หลักการและข้อจำกัด

หลักเกณฑ์พื้นฐานที่นำมาใช้ในการกำหนดหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับมหาวิทยาลัยทักษิณ มีดังนี้

- (1) หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546 จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ (International Public Sector Accounting Standards หรือ IPSAS) ซึ่งประกาศใช้โดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ (International Public Sector Committee หรือ IPSC) แห่งสมาพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants หรือ IFAC) หลักเกณฑ์จากมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards หรือ IAS) ที่ประกาศใช้โดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board หรือ IASB)
- (2) มาตรฐานการบัญชีไทยที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์
- (3) ผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ Version 2551
- (4) ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information System: GFMS) และที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2551
- (5) สามารถออกแนวปฏิบัติเพิ่มเติม โดยไม่ขัดกับหลักการและนโยบายบัญชีฉบับนี้ ซึ่งอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน

ขอบเขตการถือปฏิบัติ

- (1) ให้ยกเลิกหลักการและนโยบายบัญชี ตามประกาศสภามหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งประกาศใช้ ณ วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2551 ให้ยึดถือหลักการและนโยบายบัญชีฉบับนี้แทน
- (2) หลักการและนโยบายบัญชีที่กำหนดนี้จะใช้ปฏิบัติภายในมหาวิทยาลัยทักษิณ **ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 เป็นต้นไป** โดยรายการหรือการดำเนินการที่เกิดขึ้นก่อนประกาศนี้ ให้ยังใช้ได้โดยไม่ขัดกับประกาศนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2
- (3) หลักการและนโยบายบัญชีที่กำหนดนี้ ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ตรวจสอบบัญชี และผู้ตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยทักษิณ ในการตรวจสอบบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายต่างๆ ภายใต้สังกัดมหาวิทยาลัย โดยจะมีการทบทวนและปรับปรุงเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และตาม

มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ สอดคล้องกับมาตรฐาน IPSAS ,มาตรฐาน IAS และมาตรฐานการบัญชีไทย ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) หน่วยเบิกจ่ายภายในมหาวิทยาลัยทุกชนิด มีคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร
- (2) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัย มีความรู้ ความเข้าใจ ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการบันทึกบัญชีรวมทั้งวิธีการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นทางบัญชีได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- (3) ผู้ตรวจสอบบัญชี และผู้ตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยทุกชนิด ทราบและเข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ของการบันทึกบัญชีและคู่บัญชีที่เกิดขึ้นได้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายต่างๆ ภายใต้สังกัดมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

หลักการและนโยบายบัญชี

คำอธิบายศัพท์

- คำศัพท์ที่ใช้ในหลักการและนโยบายบัญชีนี้ มีความหมายโดยเฉพาะดังต่อไปนี้
- (1) มหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงาน หมายถึง มหาวิทยาลัยทักษิณ
  - (2) มาตรฐานการบัญชี (Accounting Standard) หมายถึง หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
  - (3) นโยบายการบัญชี (Accounting Policy) หมายถึง หลักการ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ประเพณีปฏิบัติเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติที่หน่วยงานใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน
  - (4) งบการเงินรวม (Consolidated Financial Statement) หมายถึง งบการเงินที่หน่วยงานทางเศรษฐกิจนำเสนอเสมือนว่าเป็นหน่วยงานเดียว
  - (5) ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ (Economic Interests) หมายถึง สักยภาพในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดแก่หน่วยงานทั้งทางตรงและทางอ้อม
  - (6) มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (Net Realizable Value) หมายถึง จำนวนเงินที่คาดว่าจะขายได้ตามปกติของหน่วยงานหักด้วยต้นทุนส่วนเพิ่มที่จะผลิตให้เสร็จ (สำหรับสินค้าที่อยู่ระหว่างการผลิต) และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้
  - (7) มูลค่าที่ตราไว้ (Face Value) หมายถึง ราคาที่ตราไว้บนเหรียญ ธนบัตร พันธบัตรตัวเงิน หุ้นกู้ หรือหลักทรัพย์อื่น โดยไม่รวมดอกเบี้ยหรือเงินปันผลสะสมราคาที่ตราไว้ไม่จำเป็นต้องเท่ากับราคาที่น่าออกขายหรือราคาที่ไถ่คืนในเวลาต่อมา
  - (8) ราคาทุนปัจจุบัน (Current Cost) หมายถึง การบันทึกสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่จ่ายไปหรือบันทึกด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิ่งที่นำไปแลกสินทรัพย์มา ณ เวลาที่ได้มาซึ่งสินทรัพย์นั้นและการบันทึกหนี้สินด้วยจำนวนเงินที่ได้รับจากการก่อภาระผูกพันหรือบันทึกด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สินที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน
  - (9) มูลค่ายุติธรรม (Fair Value) หมายถึง ราคาที่จะได้รับการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า
  - (10) รายการเทียบเท่าเงินสด (Cash Equivalent) หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนที่ทราบได้ และมีความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่า
  - (11) สินทรัพย์ (Asset) หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของหน่วยงานซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต และคาดว่าจะทำให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นแก่หน่วยงาน

(12) **สินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset)** หมายถึง สินทรัพย์อันมีลักษณะคงทนที่ใช้ในการดำเนินงานและใช้ได้นานกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติมิได้มีไว้เพื่อขาย

(13) **สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Asset)** หมายถึง สินทรัพย์ที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อดังนี้

- ◆ สินทรัพย์ที่หน่วยงานคาดว่าจะรับรู้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นหรือถือสินทรัพย์ไว้เพื่อขาย หรือเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานปกติของหน่วยงาน

- ◆ สินทรัพย์ที่หน่วยงานถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการค้า หรือถือไว้ในระยะสั้น และคาดว่าจะรับรู้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นภายใน 12 เดือนนับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

- ◆ เงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด

(14) **สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Non-Current Asset)** หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่เข้าลักษณะตามคำนิยามของสินทรัพย์หมุนเวียน

(15) **หนี้สิน (Liability)** หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของหน่วยงานซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีตและการชำระภาระผูกพันนั้นจะส่งผลให้หน่วยงานต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการ

(16) **หนี้สินหมุนเวียน (Current Liability)** หมายถึง หนี้สินที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

- ◆ หน่วยงานคาดว่าจะชำระหนี้สินภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานปกติของหน่วยงาน

- ◆ หนี้สินถึงกำหนดชำระภายใน 12 เดือน นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

(17) **หนี้สินไม่หมุนเวียน (Non-Current Liability)** หมายถึง หนี้สินที่ไม่เข้าลักษณะตามคำนิยามของหนี้สินหมุนเวียน

(18) **ส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ (Capital/Net Asset)** หมายถึง มูลค่าสุทธิคงเหลือในสินทรัพย์ของหน่วยงานหลังหักหนี้สินแล้ว

(19) **รายได้ (Income)** หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพ(Revenue/Income) ในการให้บริการในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีในรูปของกระแสเข้า (Inflow) ซึ่งมีผลทำให้สินทรัพย์สุทธิเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ไม่รวมการเพิ่มขึ้นของเงินทุนที่ได้รับจากเจ้าของ

(20) **ค่าใช้จ่าย (Expense)** หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีในรูปของกระแสออก (Outflow) หรือการลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สินซึ่งมีผลทำให้สินทรัพย์สุทธิลดลง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการจัดสรรส่วนทุนให้กับเจ้าของ

(21) **วิธีเส้นตรง (Straight-Line-Method)** หมายถึง วิธีหนึ่งของการคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์การตัดบัญชีค่าใช้จ่ายล่วงหน้าหรือบัญชีส่วนลดส่วนเกินมูลค่าพันธบัตรหรือหุ้นกู้โดยการหารจำนวนมูลค่าที่ต้องการตัดบัญชีด้วยอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ หรือจำนวนงวดที่ต้องการปันส่วนวิธีนี้จะทำให้ได้ค่าใช้จ่ายที่ตัดบัญชีในแต่ละงวดที่มีจำนวนเท่ากัน

(22) **ศักยภาพในการให้บริการ (Service Latency)** หมายถึง จิตความสามารถของสินทรัพย์ในการส่งผล ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

(23) **หน่วยงานทางเศรษฐกิจ (Economic Firm)** หมายถึง กลุ่มของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงาน ที่ควบคุมหนึ่งหน่วยงานและหน่วยงานที่ถูกควบคุมหนึ่งหน่วยงานหรือมากกว่า

(24) **หลักทรัพย์เพื่อขาย (Available for sale Securities)** หมายถึง เงินลงทุนในตราสารหนี้ทุกชนิดหรือตรา สารทุนในความต้องการของตลาดซึ่งไม่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้าและในขณะเดียวกันไม่ถือเป็นตราสารหนี้ที่จะถึงจน ครบกำหนด หรือเงินลงทุนในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมหลักทรัพย์เพื่อขายสามารถแยกเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงิน ลงทุนระยะยาว

(25) **หลักทรัพย์เพื่อค้า (Trading Securities)** หมายถึง เงินลงทุนในตราสารหนี้ทุกชนิดหรือตราสารทุนใน ความต้องการของตลาดที่หน่วยงานถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะขายในอนาคตอันใกล้ ทำให้หน่วยงานถือ หลักทรัพย์นั้นไว้เป็นระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อหากำไรจากการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ดังกล่าว หลักทรัพย์เพื่อค้าจึงมี อัตราการหมุนเวียนสูง

(26) **หลักทรัพย์หรือเงินลงทุนในความต้องการของตลาด (Marketable Security)** หมายถึง หลักทรัพย์หรือ เงินลงทุนอื่นที่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่องจึงทำให้สามารถกำหนดมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์หรือเงินลงทุน นั้นได้ในทันที มูลค่ายุติธรรมจะถือว่าสามารถกำหนดได้ในทันทีหากราคาขายหรือราคาเสนอซื้อหรือเสนอขายมีการ เผยแพร่ที่เป็นปัจจุบันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือตลาดหลักทรัพย์อื่นที่ทำการเผยแพร่ราคาต่อสาธารณชน

(27) **อิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญ (Materiality of Influence)** หมายถึง อำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของหน่วยงานแต่ไม่ถึงระดับที่จะควบคุมนโยบายดังกล่าว

(28) **สัญญาเช่าทางการเงิน (Financial Lease)** หมายถึง สัญญาเช่าที่ทำให้เกิดการโอนความเสี่ยงและ ผลตอบแทนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับจากสินทรัพย์ให้แก่ผู้เช่า ไม่ว่าจะสิ้นสุดการโอนกรรมสิทธิ์ จะเกิดขึ้นหรือไม่ ซึ่งยึดหลักการและนโยบายทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 13 เรื่องสัญญาเช่า

หลักการและนโยบายบัญชีทั่วไป

หน่วยงานที่เสนอรายงาน หน่วยงานภาครัฐที่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานและจะต้องจัดทำงบการเงิน เพื่อ วัตถุประสงค์ทั่วไป ส่งให้กระทรวงการคลังเพื่อจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม ได้แก่หน่วยงานทั้งหมดที่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล รวมทั้งหน่วยงานที่ดำเนินงานโดยใช้เงินทั้งหมดหรือเงิน ส่วนใหญ่จากเงินงบประมาณซึ่งประกอบด้วย

- (1) ส่วนราชการระดับกรม หรือส่วนราชการเรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากรม
- (2) หน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษ ได้แก่ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญองค์การมหาชนและหน่วยงาน อิสระอื่นของรัฐที่จัดตั้งโดยกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งกองทุนเงินนอกงบประมาณ

(3) รัฐวิสาหกิจใดในส่วนของรัฐวิสาหกิจนั้นแม้จะเป็นหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาลแต่เนื่องจากเป็นหน่วยงานเชิงพาณิชย์ของรัฐบาลซึ่งหลักการและนโยบายบัญชีนี้ยังไม่ครอบคลุมถึงในขั้นต้นนี้จึงให้นำมารวมโดยแสดงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของรัฐวิสาหกิจเฉพาะในส่วนที่รัฐบาลเป็นเจ้าของไว้ในรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม

หน่วยงานที่เสนอรายงาน คือ หน่วยงานที่ถูกคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลว่า มีผู้จำเป็นต้องนำเสนอข้อมูลจากรายงานการเงินของหน่วยงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ และใช้ในการประเมินความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีต่อสาธารณะ หน่วยงานที่เสนอรายงานอาจหมายถึงกระทรวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในการพิจารณา กำหนดว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานนั้น นอกจากจะเข้าหลักเกณฑ์ตามคำนิยามดังกล่าวแล้ว ยังอาจพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบด้วย ได้แก่ การมีสถานะเป็นนิติบุคคลของหน่วยงานที่มีอำนาจในการควบคุมถือครอง และใช้ทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ความสำคัญหรือขนาดของหน่วยงาน และเหตุผลทางวัฒนธรรมและการเมือง การควบคุม หมายถึง อำนาจในการควบคุมหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับนโยบายด้านการเงินและการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์จากการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น การควบคุมนี้ไม่จำเป็นต้องเข้าไปรับผิดชอบตัดสินใจในการดำเนินงานประจำวันของหน่วยงานที่ถูกควบคุม แต่เป็นการเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายการดำเนินงานโดยรวมของหน่วยงานที่ถูกควบคุมงบการเงินหน่วยงานภาครัฐที่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานของรัฐบาลจะต้องจัดทำงบการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป มีเป้าหมายในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของหน่วยงานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ งบการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปนี้จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการข้อมูลร่วมของผู้ใช้งบการเงินทุกประเภทซึ่งไม่อยู่ในฐานะที่จะได้รับข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัว

งบการเงินของส่วนราชการระดับกรม จะต้องแสดงภาพรวมของส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนราชการส่วนภูมิภาคและหน่วยงานย่อยภายใต้สังกัดรวมทั้งกิจกรรมเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณไม่ว่าจะเป็นเงินนอกงบประมาณที่กฎหมายอนุญาตให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง เงินทุนหมุนเวียนหรือกองทุนเงินนอกงบประมาณที่อยู่ในความควบคุมของส่วนราชการทั้งนี้เพื่อให้งบการเงินแสดงรายการที่ครอบคลุมทรัพยากรทั้งหมดที่ส่วนราชการใช้ไปเพื่อก่อให้เกิดผลผลิตตามเป้าหมายของส่วนราชการประกอบด้วย

- (1) งบแสดงฐานะการเงิน
- (2) งบรายได้และค่าใช้จ่าย
- (3) งบกระแสเงินสด
- (4) หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ หากต้องการให้ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์ ข้อมูลนั้นต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินจะเพิ่มขึ้นถ้าข้อมูลนั้นเปรียบเทียบได้ พิสูจน์ยืนยันได้ ทันทเวลาและเข้าใจได้

ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน คือ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ซึ่งประกอบด้วย

(1) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

- สามารถทำให้ผู้ใช้ตัดสินใจแตกต่างกัน ข้อมูลอาจสามารถทำให้การตัดสินใจแตกต่างกันแม้ว่าผู้ใช้บางรายเลือกที่จะไม่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลหรือได้รับทราบข้อมูลจากแหล่งอื่นแล้ว ข้อมูลทางการเงินสามารถทำให้การตัดสินใจแตกต่างกันได้ ถ้าข้อมูลมีคุณค่าทางการพยากรณ์ คุณค่าทางการยืนยันหรือทั้ง 2 ลักษณะ

- ข้อมูลทางการเงินมีคุณค่าทางการพยากรณ์ ถ้าข้อมูลนั้นสามารถใช้เป็นข้อมูลนำเข้าสู่กระบวนการที่ผู้ใช้ใช้ในการพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคต ข้อมูลทางการเงินไม่จำเป็นต้องเป็นค่าพยากรณ์หรือการคาดการณ์จึงจะถือว่า มีคุณค่าทางการพยากรณ์ ผู้ใช้ใช้ข้อมูลทางการเงินที่มีคุณค่าทางการพยากรณ์เพื่อทำการพยากรณ์ของตัวเอง

- ข้อมูลทางการเงินมีคุณค่าทางการยืนยัน ถ้าข้อมูลนั้นให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ (การยืนยันหรือการเปลี่ยนแปลง) การประเมินในอดีต

คุณค่าทางการพยากรณ์และคุณค่าทางการยืนยันของข้อมูลทางการเงินมีความสัมพันธ์กัน ข้อมูลที่มีคุณค่าทางการพยากรณ์มักมีคุณค่าทางการยืนยันด้วย เช่น ข้อมูลรายได้สำหรับปีปัจจุบันซึ่งสามารถใช้เป็นเกณฑ์สำหรับพยากรณ์รายได้ในปีต่อไป และยังสามารถเปรียบเทียบกับข้อมูลรายได้สำหรับปีปัจจุบันจากการพยากรณ์ที่ทำตั้งแต่ปีก่อนๆ ได้ด้วย ผลของการเปรียบเทียบบังกล่าวสามารถช่วยผู้ใช้แก้ไขและปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ที่ใช้ในการพยากรณ์ในอดีต

(2) ความมีสาระสำคัญ

ข้อมูลมีสาระสำคัญหากการละเว้นการแสดงผลหรือการแสดงผลผิด อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ที่ตัดสินใจ ความมีสาระสำคัญเป็นลักษณะเฉพาะกิจการของความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่อิงกับลักษณะหรือขนาดของรายการหรือทั้งลักษณะและขนาดของรายการซึ่งมีความสัมพันธ์กับข้อมูลในบริบทของรายงานทางการเงินของกิจการแต่ละแห่ง ดังนั้นจึงไม่อาจกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำเชิงปริมาณสำหรับความมีสาระสำคัญที่เหมาะสมกับทุกกรณี หรือกำหนดได้ว่าอะไรอาจมีสาระสำคัญในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

(3) ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

รายงานทางการเงินเป็นตัวแทนปรากฏการณ์เชิงเศรษฐกิจในรูปของข้อความหรือตัวเลข ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ต้องไม่เป็นเพียงตัวแทนปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ แต่ต้องเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของปรากฏการณ์ที่ข้อมูลนั้นนำเสนอด้วย ในการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมอย่างสมบูรณ์ ภาพที่แสดงควรมี 3 ลักษณะ คือ

- ครบถ้วน รวมข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับผู้ใช้
- เป็นกลาง ปราศจากอคติจากที่ผู้ใช้ใช้ในการพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคต
- ข้อมูลทางการเงินมีคุณค่าทางการยืนยัน ถ้าข้อมูลนั้นให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ (การยืนยันหรือการเปลี่ยนแปลง) การประเมินในอดีต

ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม

ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลาและความสามารถเข้าใจได้ เป็นลักษณะเชิงคุณภาพที่เสริมความมีประโยชน์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ลักษณะเชิงคุณภาพเสริมยังอาจช่วยกำหนดว่าต้องใช้แนวทางใดใน 2 แนวทางเพื่อแสดงภาพปรากฏการณ์ หากพิจารณาได้ว่า ทั้ง 2 แนวทางเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมเท่าเทียมกัน

(1) ความสามารถเปรียบเทียบได้

- สามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่คล้ายกันเกี่ยวกับกิจการอื่นและ
- สามารถเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่คล้ายกันเกี่ยวกับกิจการเดียวกันนั้นสำหรับรอบระยะเวลาอื่นหรือ

ณ วันที่อื่น

(2) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้

➤ ผู้สังเกตการณ์รายต่างๆ ที่มีความรอบรู้และมีความเป็นอิสระสามารถได้ข้อสรุปตรงกันแต่ไม่จำเป็นต้องเป็นข้อตกลงอย่างสมบูรณ์ว่า ภาพนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

➤ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้อาจเป็นทางตรงหรือทางอ้อม

- ทางตรง หมายถึง การพิสูจน์จำนวนหรือการเป็นตัวแทนอื่นด้วยการสังเกตโดยตรง เช่น การนับ

เงินสด

● ทางอ้อม หมายถึง การตรวจสอบปัจจัยนำเข้าแบบจำลอง สูตร หรือการใช้เทคนิคอื่นและคำนวณผลลัพธ์อีกครั้งด้วยระเบียบวิธีที่เหมือนกัน เช่น การพิสูจน์มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือด้วยการตรวจสอบปัจจัยนำเข้า (ปริมาณและต้นทุน) และคำนวณสินค้าคงเหลือปลายงวดอีกครั้งด้วยข้อสมมติการหมุนเวียนต้นทุนวิธีเดียวกัน

(3) ความทันเวลา

ความทันเวลา หมายถึง การมีข้อมูลพร้อมให้ผู้ตัดสินใจทันเวลาที่ข้อมูลสามารถมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยทั่วไป ข้อมูลยิ่งย้อนอดีตนานขึ้น ข้อมูลยิ่งมีประโยชน์น้อยลง แต่ข้อมูลบางอย่างอาจยังถือว่าทันเวลาไปเป็นระยะเวลาหลังจากสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ด้วยเหตุผลเช่น ผู้ใช้บางรายอาจจำเป็นต้องระบุและประเมินแนวโน้มต่างๆ

(4) ความสามารถเข้าใจได้

การจัดประเภท การกำหนดลักษณะ และการนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจนและกระชับทำให้ข้อมูลนั้นสามารถเข้าใจได้

ข้อจำกัดด้านต้นทุนต่อการรายงานทางการเงินที่มีประโยชน์

การรายงานข้อมูลทางการเงินต้องมีต้นทุนและต้นทุนนั้นต้องคุ้มกับประโยชน์ของการรายงานข้อมูลนั้น และเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่น่าเสนอ เพื่อ

- ช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถตัดสินใจด้วยความเชื่อมั่นยิ่งขึ้น
- ส่งผลให้การทำหน้าที่ของตลาดทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและต้นทุนเงินทุนต่ำลงสำหรับ

เศรษฐกิจในภาพรวม

- ผู้ลงทุน ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้อื่นแต่ละรายยังได้รับประโยชน์จากการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่ดียิ่งขึ้น

การบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ให้นักหน่วยงานที่เสนอรายงาน จัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้างยกเว้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสด

เกณฑ์คงค้าง หมายถึง หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้รับรู้รายการ และเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้นมิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งทำให้รายการและเหตุการณ์ต่างๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในงบการเงินภายในงวดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดรายการและเหตุการณ์นั้น ในทางบัญชีการรับรู้รายการเมื่อเกิดขึ้นเป็นการบันทึกสินทรัพย์ หนี้สินส่วนทุน รายได้และค่าใช้จ่าย เมื่อเป็นที่ค่อนข้างแน่นอนว่าหน่วยงานจะได้รับหรือจะสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และสามารถวัดมูลค่าของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ดังนั้นหน่วยงานอาจจะบันทึกรายการก่อนที่จะได้รับหรือจ่ายเงินสด งบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างนอกจากจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับและจ่ายเงินสดแล้ว ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพันที่หน่วยงานต้องชำระเป็น เงินสดในอนาคต และทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคตรวมทั้งทรัพยากรที่ใช้ประโยชน์ได้มากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีด้วย เกณฑ์คงค้าง จึงเป็นหลักการที่แสดงให้เห็นผลกระทบจากการใช้จ่ายเงินโดยเฉพาะเงินงบประมาณในปัจจุบันที่มีต่อความสามารถของหน่วยงานในการให้บริการและภาระผูกพันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

รอบระยะเวลาบัญชี งบการเงินจะจัดทำขึ้นสำหรับ รอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งปีโดยใช้ปีงบประมาณเป็นเกณฑ์ คือเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป

การดำเนินงานต่อเนื่อง การจัดทำงบการเงินอยู่บนข้อสมมติฐานของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของหน่วยงานนั้น หากหน่วยงานใดไม่สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้ต่อไปให้เปิดเผยเกณฑ์การจัดทำงบการเงินและเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินงานอย่างต่อเนื่องไว้ในนโยบายบัญชีของหน่วยงานนั้น

การพิจารณาข้อสมมติฐานของการดำเนินงานต่อเนื่องของหน่วยงานขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี และในการประเมินข้อสมมติฐานดังกล่าวไม่อาจสรุปได้จากการทดสอบความสามารถในการชำระหนี้ ดังเช่นที่ใช้กับหน่วยงานภาคเอกชนในบางสถานการณ์เกณฑ์การทดสอบสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้อาจแสดงว่าหน่วยงานอยู่ในสภาพที่ไม่น่าพอใจ แต่เมื่อนำปัจจัยอื่นมาพิจารณาแล้วหน่วยงานยังสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

(1) ในการประเมินว่ารัฐบาลอยู่บนข้อสมมติฐานของการดำเนินงานต่อเนื่องนั้นการมีอำนาจในการจัดเก็บภาษี ทำให้พิจารณาได้ว่าการดำเนินงานของรัฐเป็นไปตามข้อสมมติฐานของการดำเนินงานต่อเนื่องถึงแม้ว่าจะดำเนินงานโดยมีสินทรัพย์สุทธิหรือส่วนทุนที่เป็นลบติดต่อกันหลายงวดก็ตาม

(2) สำหรับหน่วยงานภาครัฐแต่ละแห่งหากประเมินจากฐานะการเงินในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่

รายงานแล้วอาจพิจารณาได้ว่าหน่วยงานไม่สามารถดำเนินงานอยู่บนข้อสมมติฐานของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้อย่างไรก็ตามหน่วยงานอาจมีข้อตกลงได้รับการสนับสนุนทางด้านเงินทุนเป็นเวลาหลายปีหรือมีข้อตกลงอื่นๆ ซึ่งทำให้หน่วยงานสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อสมมติฐานของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องนั้น เหมาะสมที่จะนำมาใช้พิจารณากับหน่วยงานภาครัฐมากกว่ารัฐบาลในภาพรวม ในการพิจารณาว่าการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปตามข้อสมมติฐานของการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ต้องพิจารณาปัจจัยหลายประการประกอบกัน เช่น ผลการดำเนินงานในปัจจุบันและในอนาคต แผนการปรับโครงสร้างหน่วยงาน ประมาณการรายได้และความน่าจะเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนทางด้านเงินทุนอย่างต่อเนื่อง

การโอนสินทรัพย์และหนี้สินระหว่างหน่วยงาน การโอนย้ายสินทรัพย์และหนี้สินจากหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่ง ตามนโยบายของรัฐบาลให้รับรู้มูลค่าตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น เป็นรายการปรับปรุงส่วนทุนของหน่วยงานผู้โอนและผู้รับโอน

การโอนย้ายสินทรัพย์และหนี้สินของหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่ง หากเกิดจากดุลยพินิจและการตัดสินใจของหน่วยงานเอง และมีกำไรขาดทุนจากการโอนอันเนื่องมาจากผลต่างระหว่างราคาที่โอนกับราคาตามบัญชีให้บันทึกกำไรหรือขาดทุนนั้น เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในงวดบัญชีนั้น

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ การบันทึกรายการครั้งแรกของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้บันทึกเป็นสกุลเงินบาท โดยการแปลงจำนวนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศเช่น การซื้อหรือขายสินค้าและบริการที่กำหนดราคาเป็นเงินตราต่างประเทศ การกู้ยืมด้วยจำนวนเงินที่ต้องชำระคืนเป็นเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น **ณ วันสิ้นงวดการรายงาน** ให้แปลงค่ารายการที่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ (เช่น เงินสดและสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะได้รับหรือที่จะต้องชำระเป็นตัวเงินที่แน่นอน) เป็นเงินบาทโดยใช้อัตราปิด ส่วนรายการที่ไม่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ซึ่งบันทึกไว้ด้วยราคาทุนเดิมหรือบันทึกไว้ด้วยมูลค่ายุติธรรมให้รายงานโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการหรืออัตราแลกเปลี่ยน ณ ขณะที่กำหนดมูลค่ายุติธรรมนั้น

อัตราปิด หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนทันที ณ สิ้นวันของวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งมีทั้งอัตราซื้อและอัตราขาย ในกรณีกิจการทั่วไปที่ไม่ใช่สถาบันการเงินอัตราปิดในการแปลงค่าสินทรัพย์ให้ใช้อัตราถ่วงเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยคำนวณไว้ อัตราปิดในการแปลงค่าหนี้สินให้ใช้อัตราถ่วงเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ขาย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยคำนวณไว้ และกรณีการแปลงงบการเงินของกิจการในต่างประเทศให้ใช้อัตราถ่วงเฉลี่ยระหว่างอัตราที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อและขาย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยคำนวณไว้ ในกรณีที่มีการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้แปลงยอดการชำระเงินให้เป็นเงินบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ

ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงิน หรือจากการรายงานรายการที่เป็นตัวเงินด้วยอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งแตกต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเดิมที่ใช้ในการบันทึกรายการครั้งแรกในระหว่างงวดหรือที่ได้รายงานไว้ในงบการเงินของงวดบัญชีก่อนให้รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น

หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์

1. การรับรู้สินทรัพย์

การพิจารณาว่ารายการใดจะรับรู้เป็นสินทรัพย์จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ 2 ประการคือ

- (1) ความหมายของสินทรัพย์ ตามคำอธิบายศัพท์หน้า 6 และ
- (2) เกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์ดังนี้

(2.1) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้นและ

(2.2) สามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

ตามความหมายสินทรัพย์ตามหน้า 6 ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตสำหรับสินทรัพย์ในภาครัฐให้หมายความรวมถึงศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ด้วยการพิจารณาว่าสินทรัพย์ใดอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานให้พิจารณาว่าหน่วยงานนั้นสามารถควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือควบคุมศักยภาพในการให้บริการที่จะเกิดจากการใช้สินทรัพย์นั้นได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการพิจารณาที่กว้างกว่าการพิจารณาเฉพาะประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ แต่เป็นการพิจารณาถึงการควบคุมขีดความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดเข้าในอนาคตหรือไม่ก็ตาม หรืออาจกล่าวได้ว่าหน่วยงานจะสามารถควบคุมสินทรัพย์ได้หากหน่วยงานสามารถกระทำการซื้อคืนข้อหนึ่งดังนี้

- ◆ ใช้สินทรัพย์นั้นในการผลิตผลผลิตของหน่วยงาน
- ◆ ได้รับประโยชน์จากการขายสินทรัพย์นั้น
- ◆ คิดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์นั้น
- ◆ สามารถอนุญาตหรือปฏิเสธการขอใช้สินทรัพย์นั้นจากหน่วยงานอื่นหรือบุคคลอื่น

ความเป็นไปได้อย่างแน่นอนตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์ หมายถึง การมีโอกาสมากที่สินทรัพย์จะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแก่หน่วยงาน และโอกาสนั้นต้องสามารถแสดงให้เห็นได้โดยมีหลักฐานประกอบหรือแสดงอยู่บนแนวคิดที่สมเหตุสมผล เช่น แสดงยอดลูกหนี้เป็นสินทรัพย์ ณ วันที่มีการจัดทำรายงานเมื่อมีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงโอกาสหรือความเป็นไปได้ว่าจะได้รับชำระหนี้ นั้น ถึงแม้ว่าในอนาคตอาจมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในลูกหนี้ก็ตาม แต่ ณ เวลาที่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีโอกาสมากที่จะเกิดขึ้นก็ให้ถือว่าผ่านเกณฑ์ความเป็นไปได้ตามเกณฑ์การรับรู้ของสินทรัพย์ เกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำในการรับรู้ ให้หน่วยงานรับรู้รายการสินทรัพย์ถาวรในบัญชีของหน่วยงานเฉพาะสินทรัพย์ที่มีมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป

2. การวัดมูลค่าสินทรัพย์

หน่วยงานจะบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ตามราคาทุนที่เกิดขึ้นในการจัดหาสินทรัพย์นั้น ราคาทุนดังกล่าวรวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ครั้งแรกด้วย การระบุว่าค่าใช้จ่ายรายการใดเป็นราคาทุนที่เกิดขึ้นในการจัดหาสินทรัพย์ หน่วยงานต้องพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่ระบุได้ว่าเกี่ยวข้องกับจัดหาสินทรัพย์โดยตรง ราคาทุนที่เกิดขึ้นในการจัดหาสินทรัพย์ประกอบด้วย ราคาซื้อรวมภาษีนำเข้า ภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ และต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ส่วนผลการค้าต่างๆ และค่าภาษีที่จะได้รับคืนต้องนำมาหักจากราคาซื้อ

ตัวอย่าง ของต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหาสินทรัพย์ ได้แก่

- (1) ต้นทุนการจัดเตรียมสถานที่
- (2) ต้นทุนการขนส่งเริ่มแรกและการเก็บรักษา
- (3) ต้นทุนการติดตั้ง
- (4) ค่าธรรมเนียมวิชาชีพเช่นค่าจ้างสถาปนิกและวิศวกร
- (5) ประมาณการรายจ่ายในการรื้อถอนสินทรัพย์และการบูรณะสถานที่

ค่าใช้จ่ายในการบริหารและค่าใช้จ่ายทั่วไปอื่นๆ เช่นเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมไม่ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์เว้นแต่ค่าใช้จ่ายนั้นจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาของสินทรัพย์หรือเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อทำให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ในทำนองเดียวกันค่าใช้จ่ายในการเริ่มเดินเครื่องจักร หรือค่าใช้จ่ายอื่นในทำนองเดียวกัน ไม่ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์เว้นแต่หน่วยงานจำเป็นต้องจ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าว เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ส่วนผลขาดทุนเริ่มแรกจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้นก่อนที่สินทรัพย์จะสามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนดไว้ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายทันทีที่เกิด

สินทรัพย์ที่หน่วยงานสร้างขึ้นเองโดยใช้ทรัพยากรของหน่วยงานให้บันทึกในราคาตามต้นทุนที่เกิดขึ้นในการสร้างสินทรัพย์นั้นต้นทุนดังกล่าว ควรรวมทั้งค่าแรงงานวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปในการสร้างสินทรัพย์โดยตรง โดยใช้หลักการเดียวกับการกำหนดราคาทุนของสินทรัพย์

สินทรัพย์อื่นนอกจากเงินสดที่หน่วยงานได้มาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมากเสมือนได้เปล่า เช่น ได้มาจากการรับบริจาคหรือได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นให้บันทึกบัญชีโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ได้มาของสินทรัพย์นั้น

3. การแลกเปลี่ยนสินทรัพย์

หน่วยงานอาจได้รายการที่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มาจากการแลกเปลี่ยนกับรายการที่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือสินทรัพย์อื่นที่ไม่คล้ายคลึงกัน ให้หน่วยงานบันทึกราคาทุนของรายการดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มา ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยนปรับปรุงด้วยจำนวนเงินสดหรือ

รายการเทียบเท่าเงินสดที่หน่วยงานต้องโอนหรือรับโอนเนื่องมาจากการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์นั้น ในกรณีนี้อาจมีการรับรู้รายการกำไรหรือขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนดังกล่าว

ในบางกรณีหน่วยงานอาจได้รายการที่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์มาจากการแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งหมายถึงสินทรัพย์ที่มีประโยชน์ใช้สอยแบบเดียวกัน ในการดำเนินงานลักษณะเดียวกันและมีมูลค่ายุติธรรมใกล้เคียงกัน ให้หน่วยงานบันทึกราคาทุนของสินทรัพย์ที่ได้รับมาด้วยราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยน โดยไม่มีการรับรู้รายการกำไรหรือรายการขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนดังกล่าว อย่างไรก็ตามมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้รับมาอาจเป็นหลักฐานที่แสดงว่าสินทรัพย์ที่โอนไปด้อยค่าลงแล้ว หน่วยงานต้องบันทึกลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่โอนไป และใช้ราคาตามบัญชีที่ปรับลดแล้วเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ใหม่ หากมีการนำสินทรัพย์อื่น เช่น เงินสดมารวมเป็นส่วนหนึ่งของการแลกเปลี่ยนด้วย แสดงว่ารายการแลกเปลี่ยนนี้มีมูลค่ายุติธรรมไม่ใกล้เคียงกันเป็นการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ที่ไม่คล้ายคลึงกันให้ถือปฏิบัติตามวรรคแรก

4. รายจ่ายภายหลังการได้มาซึ่งสินทรัพย์

หลังจากหน่วยงานบันทึกสินทรัพย์ถาวรแล้ว หน่วยงานต้องบันทึกรายจ่ายที่เกิดขึ้นในภายหลังเกี่ยวกับรายการสินทรัพย์เพิ่มเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง หากรายจ่ายนั้นจะทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้นเพิ่มขึ้นจากมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันส่วนรายจ่ายประเภทอื่นที่เกิดขึ้นในภายหลังให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น

หน่วยงานจะบันทึกรายจ่ายเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวรที่เกิดขึ้นในภายหลังเป็นสินทรัพย์ได้ก็ต่อเมื่อรายจ่ายนั้นทำให้สินทรัพย์มีสภาพดีขึ้นเมื่อเทียบกับมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตัวอย่างของการปรับปรุงสินทรัพย์ซึ่งทำให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์นั้นเพิ่มขึ้นรวมถึง

- (1) การปรับปรุงสภาพอาคารให้มีอายุการใช้งานยาวนานขึ้นและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- (2) การปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพชิ้นส่วนของเครื่องจักรเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด
- (3) การใช้วิธีการผลิตใหม่ๆ ที่สามารถลดต้นทุนการดำเนินงานที่ประเมินไว้เดิมอย่างเห็นได้ชัด

5. ประเภทของสินทรัพย์

สินทรัพย์อาจจัดแบ่งตามสภาพคล่องของสินทรัพย์โดยแบ่งเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนดังนี้

(1) สินทรัพย์หมุนเวียน

- (1.1) เงินสดและเงินฝากธนาคาร
- (1.2) ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ
- (1.3) ลูกหนี้เงินยืม
- (1.4) ลูกหนี้อื่น
- (1.5) รายได้จากเงินงบประมาณค้างรับ

- (1.6) รายได้ค้างรับ
- (1.7) วัสดุคงเหลือ
- (1.8) ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- (1.9) เงินลงทุน (ระยะสั้น)
- (1.10) สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
- (2) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
  - (2.1) เงินลงทุน (ระยะยาว)
  - (2.2) ที่ดิน
  - (2.3) อาคาร
  - (2.4) อุปกรณ์
  - (2.5) สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน
  - (2.6) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
  - (2.7) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

6. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท

เงินสดและเงินฝากธนาคาร หมายถึง เงินสดในมือ (ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์) เงินฝากธนาคาร (ประเภทออมทรัพย์ กระแสรายวันและเงินฝากประจำไม่เกิน 3 เดือน ที่ไม่ติดการระงับประกัน) ธนาณัติ เช็ค ตั๋วแลกเงิน ฯลฯ หน่วยงานจะรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

ลูกหนี้ระยะสั้น หมายถึง ลูกหนี้ที่มีกำหนดระยะเวลาการจ่ายชำระเงินไม่เกินกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี

ลูกหนี้ระยะยาว หมายถึง ลูกหนี้ที่มีกำหนดระยะเวลาการจ่ายชำระเงินเกินกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี

ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงานและได้รับอนุญาตให้เก็บไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน จะมีชื่อบัญชีแตกต่างกันได้ตามประเภทของรายได้ที่ได้รับและวัตถุประสงค์ เช่น ลูกหนี้หนี้คิด ซึ่งเป็นรายได้หลักของมหาวิทยาลัย เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับโดยตั้งบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บได้การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ สำหรับการแสดงรายการลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการให้แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชี ในรายการลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงินและให้เปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการหักจากลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ภายในหน่วยงานกรณีให้ข้าราชการพนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินยืมทรงพระราชการ ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ ลูกหนี้เงินยืมระยะยาว หน่วยงานจะรับรู้ลูกหนี้ในกรณีนี้ตามมูลค่าที่แสดงไว้ตามสัญญาเงินยืม โดยไม่ต้องตั้งบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

และให้แสดงมูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้เงินยืมในรายการลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายละเอียดของลูกหนี้เงินยืมแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ลูกหนี้อื่น หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน เช่น ลูกหนี้โครงการ ลูกหนี้กองทุนวิจัย เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้ลูกหนี้ตามมูลค่าที่แสดงไว้ตามสัญญากองทุนวิจัยหรือเอกสารอื่น ๆ ที่ระบุมูลค่าสุทธิที่จะได้รับไว้ชัดเจน โดยไม่ต้องตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและให้แสดงมูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้อื่นในรายการลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายละเอียดของลูกหนี้อื่นแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้จากเงินงบประมาณค้างรับ ประกอบด้วย บัญชีค้างรับกรมบัญชีกลาง เป็นต้น โดยจะรับรู้รายได้ตามเหตุการณ์ต่อไปนี้

- ◆ เป็นรายได้จากเงินงบประมาณที่เกิดขึ้นแล้วแต่หน่วยงานยังไม่ได้รับเงิน ให้หน่วยงานบันทึกรายได้จากเงินงบประมาณค้างรับ ณ วันที่จัดทำรายงานหรือ ณ วันสิ้นปีงบประมาณด้วยจำนวนหนี้สิน ที่บันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างไว้แล้ว และจะต้องเบิกเงินงบประมาณมาเพื่อจ่ายชำระหนี้
- ◆ เป็นรายได้จากเงินงบประมาณค้างรับ ณ วันสิ้นปีงบประมาณตามจำนวนหนี้สินที่บันทึกไว้แล้ว และจะเบิกเงินงบประมาณในลักษณะเป็นเงินเหลือจ่าย (จำนวนเงินที่วางฎีกาเบิกภายในวันที่ 30 กันยายน แต่ได้รับเงินในปีงบประมาณถัดไป)
- ◆ เป็นรายการเงินกันไว้เบิกเหลือในปี (เงินงบประมาณปีก่อนที่ได้รับอนุมัติให้ยกไปใช้จ่ายในปีถัดไป) หรือเงินงบประมาณค้างเบิกข้ามปี (ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันในปีงบประมาณที่เกิดค่าใช้จ่าย)

หน่วยงานแสดงรายการรายได้จากเงินงบประมาณค้างรับรวมไว้ในรายการประเภทรายได้ค้างรับเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

รายได้ค้างรับ หมายถึง รายได้อื่นของหน่วยงาน ซึ่งเกิดรายได้ขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน เช่น รายได้อื่นค้างรับ (รายได้ค่าธรรมเนียมการใช้สถานที่ รายได้ค่าเช่าร้าน ฯลฯ ที่ได้ไม่ได้รับชำระเงิน) ดอกเบี้ยค้างรับ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้รายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ โดยแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นในงบแสดงฐานะการเงินและหากจำนวนเงินเป็นสาระสำคัญ หน่วยงานควรเปิดเผยให้ทราบถึงประเภทของรายการรายได้ค้างรับไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีความเคลื่อนไหว ได้แก่ วัสดุสำนักงาน หน่วยงานจะรับรู้วัสดุคงเหลือในราคาทุน จำนวนตามวิธีการเข้าก่อนออกก่อน โดยแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนรายการหนึ่งในงบแสดงฐานะการเงิน (วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน (First-in, First-out) มีข้อสมมติฐานว่าสินค้า/วัสดุ ที่ซื้อเข้ามาก่อนถูกตัดจ่ายออกไปก่อน ดังนั้นสินค้า/วัสดุที่คงเหลือจึงเป็นการจัดซื้อครั้งหลัง)

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์หรือบริการไปแล้วและจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในอนาคตซึ่งคาดว่าจะใช้หมดไปในระยะสั้น หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าตามมูลค่าของ

สินทรัพย์หรือบริการที่คาดว่าจะได้รับ โดยแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นในงบแสดงฐานะการเงิน และหากจำนวนเงินเป็นสาระสำคัญ หน่วยงานควรเปิดเผยให้ทราบถึงประเภทของรายการค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย

เงินลงทุนระยะสั้น หมายถึง เงินลงทุนที่หน่วยงานมีเจตนาที่จะถือไว้เพื่อหาผลประโยชน์ในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี เงินลงทุนระยะสั้นอาจจะประกอบด้วย เงินฝากประจำระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 เดือน เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดไม่ว่าจะเป็นประเภทหลักทรัพย์เพื่อค้า หลักทรัพย์เพื่อขาย หรือตราสารหนี้ที่จะครบกำหนดภายใน 1 ปีหน่วยงานจะบันทึกเงินลงทุนเป็นสินทรัพย์ ณ วันที่หน่วยงานได้รับเงินลงทุนครั้งแรกในราคาทุน

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น หน่วยงานจะรับรู้สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เมื่อสินทรัพย์ประเภทนั้นเข้าหลักเกณฑ์การรับรู้ที่ได้กำหนดไว้ และให้แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน โดยเปิดเผยรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เงินลงทุนระยะยาว หมายถึง เงินลงทุนที่หน่วยงานมีเจตนาที่จะถือไว้เพื่อหาผลประโยชน์ในระยะเวลาเกินกว่า 1 ปี เงินลงทุนระยะยาวอาจจะประกอบด้วย เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดประเภทหลักทรัพย์เพื่อขาย และตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด ตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด หรือเงินลงทุนทั่วไปและเงินลงทุนในบริษัทย่อย หน่วยงานจะบันทึกเงินลงทุนเป็นสินทรัพย์ ณ วันที่หน่วยงานได้รับเงินลงทุนครั้งแรกในราคาทุน

ที่ดิน หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน หน่วยงานจะรับรู้ที่ดินตามราคาทุน เฉพาะที่ดินที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์ และให้แสดงที่ดินเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในงบแสดงฐานะการเงิน สำหรับที่ราชพัสดุ (ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518 มาตรา 4 ให้นิยามคำว่าที่ราชพัสดุนั้น หมายถึง ทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน) ที่หน่วยงานครอบครองและใช้ประโยชน์นั้น ให้แสดงข้อมูลเพิ่มเติมไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

อาคาร หมายถึง อาคารและสิ่งปลูกสร้างประเภทต่างๆ เช่นอาคารเพื่อการพักอาศัย อาคารเพื่อประโยชน์อื่นสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เช่น โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ โรงเพาะชำ โรงเก็บรถยนต์ รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคารซึ่งเป็นต้นทุนในการตกแต่ง ต่อเติม หรือปรับปรุงตัวอาคารภายหลังจากที่จัดสร้างอาคารเสร็จแล้วรวมทั้งงานระหว่างก่อสร้างที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งจะบันทึกบัญชีเป็นอาคารระหว่างก่อสร้างไว้ เมื่องานก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงจะโอนมาบันทึกเป็นอาคารและสิ่งปลูกสร้างประเภทนั้น ๆ หน่วยงานจะรับรู้อาคารและสิ่งปลูกสร้างตามราคาทุนทั้งอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์และไม่มีกรรมสิทธิ์ แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน หน่วยงานจะต้องบันทึกค่าเสื่อมราคาสะสมเพื่อนำไปหักออกจากราคาทุนของสินทรัพย์เพื่อให้ได้มูลค่าสุทธิตามบัญชี การรับรู้ค่าเสื่อมราคาและค่าเสื่อมราคาสะสม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และให้แสดงรายการอาคารเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในงบแสดงฐานะการเงิน ตามมูลค่าสุทธิตามบัญชี โดยเปิดเผยรายละเอียดของราคาทุน ค่าเสื่อมราคาสะสม และมูลค่าสุทธิตามบัญชีสำหรับอาคารและสิ่งปลูกสร้างแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

งานระหว่างก่อสร้าง หมายถึง งานก่อสร้างทรัพย์สิน หรืองานก่อสร้างส่วนประกอบ ต่าง ๆ ที่รวมเข้าเป็นหน่วยของทรัพย์สิน เช่น การก่อสร้างอาคาร สะพาน ถนนเป็นต้น ซึ่งต้นทุนทรัพย์สินอาจประกอบด้วย ค่าวัสดุ ก่อสร้าง ค่าควบคุมงานระหว่างก่อสร้าง ค่าจ้างออกแบบอาคาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานก่อสร้างแต่ไม่รวมค่าชดเชยงานระหว่างก่อสร้าง

อุปกรณ์ หมายถึง ครุภัณฑ์ประเภทต่างๆ เช่นครุภัณฑ์สำนักงาน ยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้อุปกรณ์ ตามราคาทุน (โดยรับรู้มูลค่าต่อหน่วย/ชิ้น ตั้งแต่มูลค่า 5,000บาท สำหรับรายการที่จัดซื้อในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป) และบันทึกค่าเสื่อมราคาสะสมเพื่อนำไปหักออกจากราคาทุนของสินทรัพย์เพื่อให้ได้มูลค่าสุทธิตามบัญชี การรับรู้ค่าเสื่อมราคาและค่าเสื่อมราคาสะสมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินกำหนดไว้ และให้แสดงรายการอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชี โดยเปิดเผยรายละเอียดของราคาทุน ค่าเสื่อมราคาสะสม และมูลค่าสุทธิตามบัญชีสำหรับอุปกรณ์แต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง สินทรัพย์ที่ให้บริการแก่สาธารณะซึ่งจำเป็นต่อ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ เช่น ถนน ระบบท่อน้ำเสีย ระบบการประปาและอ่างเก็บน้ำ ระบบการระบายน้ำ ระบบเครือข่ายการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น สินทรัพย์ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานนี้จะพิจารณาเป็นสินทรัพย์เดี่ยวหรือสินทรัพย์กลุ่มก็ได้ องค์ประกอบของสินทรัพย์ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานก็อาจมีความแตกต่างกัน เช่น มีอายุการใช้งานที่แตกต่างกัน หน่วยงานจะรับรู้สินทรัพย์ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานตามราคาทุน ซึ่งรวมทั้งงานระหว่างก่อสร้างที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ หากมีการตรวจรับงานเป็นงวด ๆ ให้บันทึกเป็นสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานระหว่างก่อสร้างไว้ก่อนเมื่องานก่อสร้างเสร็จแล้วจึงจะโอนมาบันทึกเป็นสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานแต่ละประเภท และบันทึกค่าเสื่อมราคาสะสมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินกำหนดไว้ และให้แสดงรายการสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินตามมูลค่าสุทธิตามบัญชี โดยเปิดเผยรายละเอียดของราคาทุนค่าเสื่อมราคาสะสมและมูลค่าสุทธิตามบัญชีสำหรับสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงินที่สามารถระบุได้และไม่มีรูปธรรมซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่หน่วยงานถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน ตัวอย่าง สินทรัพย์ไม่มีตัวตนของหน่วยงาน เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น หมายถึง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น หน่วยงานจะรับรู้สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น เมื่อสินทรัพย์ประเภทนั้นเข้าหลักเกณฑ์การรับรู้ตามที่กำหนดไว้ และให้แสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงฐานะการเงิน โดยเปิดเผยรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินและภาระผูกพัน

1. การรับรู้หนี้สิน

ในการพิจารณาว่ารายการใดจะบันทึกเป็นหนี้สิน จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่

- (1) ความหมายของหนี้สิน ตามคำอธิบายศัพท์ในหน้าที่ 6 และ
- (2) เกณฑ์การรับรู้หนี้สิน ดังนี้

(2.1) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อนำไปชำระภาระผูกพันนั้น และ

(2.2) มูลค่าของภาระผูกพันที่จะต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือตามคำอธิบายศัพท์ดังกล่าว หนี้สินจะเกิดขึ้นเมื่อ

◆ มีภาระผูกพันในปัจจุบันที่เกิดจากเหตุการณ์ในอดีต กล่าวคือ มีเหตุการณ์ในอดีตที่ส่งผลให้เกิด “ภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบ” ต่อบุคคลหรือองค์กรใด ๆ และ

◆ ส่งผลกระทบทางการเงินในเชิงลบแก่หน่วยงาน กล่าวคือหน่วยงานจะต้องก่อหนี้เพิ่มขึ้นหรือจ่ายเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น

ลักษณะสำคัญของหนี้สิน คือ ต้องเป็นภาระผูกพันในปัจจุบันของหน่วยงาน ภาระผูกพัน ในปัจจุบันอาจเกิดจากสัญญาข้อผูกมัดทางกฎหมาย หรือเกิดจากการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน เช่น ในกรณีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน ภาระผูกพันในปัจจุบันจะเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์หรือรายการในอดีตที่ทำให้หน่วยงานไม่สามารถใช้ดุลยพินิจ หรือใช้ดุลยพินิจได้น้อยมากที่จะหลีกเลี่ยงการสูญเสียทรัพยากรในอนาคต ภาระผูกพันดังกล่าวอาจเกิดจากผลของรายการที่มีความสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน โดยตรงระหว่างกัน เช่น การซื้อสินค้าหรือบริการ หรืออาจเกิดจากผลของรายการที่ไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนโดยตรงระหว่างกัน เช่น หน่วยงานจัดเก็บรายได้แผ่นดินแทนรัฐบาล และมีภาระผูกพันที่จะต้องนำส่งคลัง หน่วยงานจะรับรู้หนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน เมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรจะออกจากหน่วยงานเพื่อชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน และเมื่อมูลค่าของภาระผูกพันที่ต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ หน่วยงานไม่ต้องรับรู้ภาระผูกพันเป็นหนี้สิน หากคู่สัญญายังมีได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันในสัญญา เช่น หน่วยงานไม่ต้องรับรู้รายการที่เกี่ยวกับการสั่งซื้อสินค้าที่ยังมิได้รับเป็นหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน

2. ประเมินการหนี้สินและการวัดมูลค่าหนี้สิน

ประมาณการหนี้สิน คือ หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลาหรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ หน่วยงานจะรับรู้ประมาณการหนี้สินเป็นหนี้สินของหน่วยงานเมื่อประมาณการหนี้สินนั้นทำให้หน่วยงานมีภาระผูกพันในปัจจุบันแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อจ่ายชำระภาระผูกพันนั้น รวมทั้งสามารถประมาณมูลค่าของภาระผูกพันนั้นได้อย่างสมเหตุสมผล

เช่น การฟ้องร้องตามกฎหมาย หากหน่วยงานพิจารณาจากหลักฐานทั้งหมดที่มีอยู่แล้วเห็นว่าจากผลของเหตุการณ์ในอดีตทำให้หน่วยงานมีภาระผูกพัน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินแล้ว หน่วยงานจะต้องรับรู้ประมาณการหนี้สินดังกล่าว ด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของรายจ่ายที่หน่วยงานจะต้องจ่าย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น แต่หากหน่วยงานพิจารณาจากหลักฐานทั้งหมด แล้วเห็นว่าหน่วยงานไม่น่าจะมีภาระผูกพันในปัจจุบันอยู่ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ก็ยังไม่ต้องรับรู้เป็นหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ให้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินหากข้อมูลดังกล่าวมีนัยสำคัญสำหรับการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ในกรณีที่หน่วยงานรับรู้ประมาณการหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินนั้น หน่วยงานต้องทบทวนประมาณการหนี้สิน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินและปรับปรุงประมาณการหนี้สินดังกล่าวให้เป็นประมาณการที่ดีที่สุดสำหรับวันนั้น และหน่วยงานจะต้องกลับบัญชีประมาณการหนี้สิน หากความน่าจะเป็นที่หน่วยงานจะสูญเสียทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์เพื่อชำระภาระผูกพันนั้น ไม่อยู่ในระดับเป็นไปได้ก่อนข้างแน่นอนอีกต่อไปหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น หมายถึง รายการข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

(1) ภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งภาระผูกพันนี้จะเกิดขึ้นจริงก็ต่อเมื่อ ได้รับการยืนยันจากการเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ในอนาคตอย่างน้อยหนึ่งเหตุการณ์ และเหตุการณ์ในอนาคตนั้นต้องเป็นเหตุการณ์ที่หน่วยงานไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด

(2) ภาระผูกพันในปัจจุบันที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีตแต่ไม่สามารถบันทึกรับรู้เป็น หนี้สินได้เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนว่าหน่วยงานจะต้องสูญเสียทรัพย์สินที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อนำไปชำระ ภาระผูกพันนั้นหรือไม่สามารถวัดมูลค่าของภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือเพียงพอ หน่วยงานไม่ต้องรับรู้หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ให้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หากข้อมูลดังกล่าวมีนัยสำคัญสำหรับการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

การวัดมูลค่าหนี้สินโดยทั่วไปหนี้สินควรวัดมูลค่าด้วยจำนวนเงินที่ได้รับจากการก่อภาระผูกพัน หรือบันทึกด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น

3. ประเภทของหนี้สินและภาระผูกพัน

หนี้สินอาจจัดแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

- (1) หนี้สินหมุนเวียน
  - (1.1) เจ้าหนี้
  - (1.2) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
  - (1.3) รายได้รับล่วงหน้า
  - (1.4) รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (เงินเบิกเกินส่งคืน)
  - (1.5) เงินรับฝาก
  - (1.6) เงินกู้
  - (1.7) ประมาณการหนี้สิน

- (1.8) หนี้สินอื่น
- (2) หนี้สินไม่หมุนเวียน
  - (2.1) รายได้รอการรับรู้
  - (2.2) หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

4. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหนี้สินและภาระผูกพันแต่ละประเภท

เจ้าหนี้ หมายถึง ภาระผูกพันที่หน่วยงานมีต่อบุคคลภายนอก เช่น เจ้าหนี้ค่าสินค้าและบริการ เจ้าหนี้รายจ่ายประเภททุน เจ้าหนี้อื่น เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ และเจ้าหนี้รายจ่ายประเภททุนเมื่อหน่วยงานได้รับสินค้าและบริการและสินทรัพย์จากผู้ขายแล้ว (โดยตั้งเบิกตามเอกสารใบสำคัญจากหน่วยงานย่อยที่สังกัดมหาวิทยาลัย) การรับสินค้าและบริการและสินทรัพย์นี้ หมายถึงจุดที่หน่วยงานย่อยได้มีการตรวจรับเรียบร้อยแล้ว และให้หน่วยงานแสดงรายการเจ้าหนี้เป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน โดยให้เปิดเผยรายละเอียดประเภทเจ้าหนี้ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หมายถึง จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน การจ่ายเงินจะกระทำในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป ค่าใช้จ่ายดังกล่าวอาจเกิดจากข้อกำหนดของกฎหมาย ข้อตกลงในสัญญาหรือจากบริการที่ได้รับแล้ว เช่น ใบสำคัญค้างจ่าย - เงินเดือน (กรณีค้างจ่ายเงินเดือนหรือค่าจ้าง) ใบสำคัญค้างจ่าย - ม.ทักษิณ (กรณีค้างจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน) หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่าย โดยการประมาณค่าตามระยะเวลาที่เกิดค่าใช้นั้น และให้หน่วยงานแสดงค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

รายได้รับล่วงหน้า หมายถึง จำนวนเงินที่หน่วยงานได้รับล่วงหน้าเป็นค่าสินทรัพย์หรือบริการที่หน่วยงานยังไม่ได้ส่งมอบสินทรัพย์หรือบริการให้ในขณะนั้น แต่จะส่งมอบให้ในอนาคต รายได้รับล่วงหน้าจึงเป็นหนี้สินหรือภาระผูกพันของหน่วยงานที่จะต้องส่งมอบสินทรัพย์หรือให้บริการในอนาคตจึงจะถือเป็นรายได้ หน่วยงานจะรับรู้รายได้รับล่วงหน้าเมื่อได้รับเงิน และให้หน่วยงานแสดงรายได้รับล่วงหน้าเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินโดยเปิดเผยรายละเอียดของรายได้รับล่วงหน้าแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง หมายถึง จำนวนเงินรายได้ที่หน่วยงานได้รับ หรือจัดเก็บแทนรัฐบาลและมีภาระผูกพันที่จะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เช่น รายได้ภาษี รายได้ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ รายได้จากการขายสินทรัพย์และบริการ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังเมื่อหน่วยงานปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง ณ วันที่จัดทำรายงาน และให้แสดงรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยประเภทของรายได้แผ่นดินที่หน่วยงานได้รับทั้งหมดตั้งแต่ต้นปีงบประมาณหักด้วยจำนวนรายได้แต่ละประเภทที่นำส่งคลังแล้วจนถึงวันที่จัดทำรายงานและจำนวนรายได้แผ่นดินที่รอนำส่งคลังไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เงินบิวกินส่งคืน หมายถึง เงินงบประมาณรายจ่ายที่ส่วนราชการบิวกจากคลังไปแล้วแต่ไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่

หมด หรือจ่ายไปแล้วแต่ถูกเรียกคืน และได้นำส่งคลังก่อนสิ้นปีงบประมาณหรือก่อนสิ้นระยะเวลาเบิกเงินที่กันไว้เบิก เหลือในปี จะต้องนำส่งคลัง ภายใน 15 วันทำการ

เงินรับฝาก หมายถึง จำนวนเงินที่หน่วยงานได้รับฝากไว้ อาจเป็นเงินนอกงบประมาณประเภทเงินฝาก เงินมัดจำประกันสัญญา หรือเงินอื่นใด ซึ่งจะต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้ฝาก โดยมีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขที่จะต้องจ่าย หรือคืน เจ้าของตามเงื่อนไขนั้นหรือเป็นเงินผ่านมือที่จะต้องส่งต่อไปยังบุคคลที่สาม หรือหน่วยงานย่อยภายในมหาวิทยาลัย หน่วยงานจะบันทึกเป็นหนี้สินไว้จนกว่าจะมีการจ่ายคืนหรือจ่ายต่อไปยังบุคคลที่สาม หรือหน่วยงานย่อยภายใน มหาวิทยาลัยหน่วยงานจะรับรู้เงินรับฝากเมื่อได้รับเงินและให้แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินประเภทหนี้สิน หมุนเวียนหรือหนี้สินไม่หมุนเวียนแล้วแต่กรณี หากรายการและจำนวนเงินมีสาระสำคัญให้เปิดเผยประเภทของเงิน ที่รับฝากไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เงินกู้ หมายถึง จำนวนเงินที่หน่วยงานกู้มาจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อใช้จ่ายใน การดำเนินงาน แหล่งเงินที่กู้ภายในประเทศ อาจได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้เงินกู้เมื่อได้รับเงิน หรือเมื่อได้รับแจ้งจากแหล่งเงินผู้ให้กู้ว่าได้มีการเบิกจ่ายเงินกู้ให้เจ้าหน้าที่โดยตรง ในกรณีเป็นการกู้เงินแบบจ่ายตรงให้เจ้าหน้าที่ และให้แสดงรายการเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระคืนภายในหนึ่งรอบระยะเวลา บัญชีและเงินกู้ระยะยาวที่จะถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปีเป็นหนี้สินหมุนเวียน และรายการเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระคืน เกินกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน สำหรับการกู้เงินที่เป็นสกุลเงินตรา ต่างประเทศให้ปฏิบัติตามหลักการและนโยบายบัญชีทั่วไป หัวข้อรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ประมาณการหนี้สิน หมายถึง หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลาหรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระแต่ เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนที่หน่วยงานจะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันนั้นในอนาคต และสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ หน่วยงานจะรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณ การที่ดีที่สุดของรายจ่ายที่ต้องจ่ายชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน ณ วันที่จัดทำรายงาน และให้หน่วยงาน แสดงประมาณการหนี้สินเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน

หนี้สินอื่น หมายถึง หนี้สินประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น โดยหน่วยงานจะรับรู้หนี้สินอื่น เมื่อหนี้สินประเภทนั้นเข้าหลักเกณฑ์การรับรู้ที่กำหนดไว้ และให้แสดงรายการดังกล่าวเป็นหนี้สินหมุนเวียนหรือหนี้ สินไม่หมุนเวียน แล้วแต่กรณีในงบแสดงฐานะการเงิน

รายได้รอการรับรู้ หมายถึง จำนวนเงินที่หน่วยงานอาจได้รับเงินบางประเภท เช่น ได้รับเงินจากบุคคลหรือ ส่วนราชการอื่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือได้รับเงินหรือสินทรัพย์ บริจาคโดยมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน ถ้าหน่วยงานได้รับเงินช่วยเหลือหรือบริจาคไม่ว่าจะเป็น เงินสดหรือได้รับเป็นสินทรัพย์แต่หน่วยงานยังไม่อาจรับรู้เป็นรายได้ประเภทต่างๆ ได้ ให้หน่วยงานตั้งพักรายได้ ไว้ทางด้านหนี้สินก่อนเป็นรายได้รอการรับรู้ แล้วจึงทยอยตัดบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และให้ สมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วน ของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค และให้แสดงรายการรายได้รอการรับรู้ในงบแสดง

ฐานะการเงินประเภทหนี้สินไม่หมุนเวียน

หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน หมายถึง หนี้สินที่เกิดจากสัญญาที่โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับจากสินทรัพย์ให้ผู้เช่าไม่ว่าในที่สุดจะโอนกรรมสิทธิ์หรือไม่ เงื่อนไขการจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าการเงิน มีดังนี้

- 1) สัญญาเช่าโอนความเป็นเจ้าของในสินทรัพย์ให้ผู้เช่าเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของสัญญาเช่า
- 2) ผู้เช่ามีสิทธิซื้อสินทรัพย์ด้วยราคาที่ต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรม
- 3) ระยะเวลาของสัญญาเช่าครอบคลุมอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ
- 4) ณ วันเริ่มต้นสัญญาเช่า มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์
- 5) สินทรัพย์ที่เช่ามีลักษณะเฉพาะ ผู้เช่านั้นสามารถใช้สินทรัพย์ได้โดยไม่ต้องดัดแปลง

หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับส่วนทุน

1. ประเภทของส่วนทุน

ส่วนทุนหรือสินทรัพย์สุทธิของหน่วยงานประกอบด้วย

- (1) ทุน (ทุนสะสมคงเหลือยอดเงินต้น)
- (2) รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม
- (3) เงินออมมหาวิทยาลัย
- (4) เงินสะสมเงินกองทุนบริการวิชาการ

2. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับส่วนทุน

ทุน หมายถึง รายการที่หน่วยงานจะบันทึกบัญชีทุนสะสมคงเหลือยอดเงินต้นเมื่อเริ่มตั้งหน่วยงานหรือเมื่อเริ่มปฏิบัติตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง โดยหน่วยงานจะต้องสำรวจสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อตั้งยอดบัญชีด้วยจำนวนผลต่างระหว่างสินทรัพย์และหนี้สินในบัญชีทุนสะสมคงเหลือยอดเงินต้น

รายได้สูง(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม หมายถึง บัญชีที่จะแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานที่สะสมมาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งหน่วยงานจะนำมาบันทึกเพิ่มหรือลดส่วนทุน หรือสินทรัพย์สุทธิ ณ วันที่จัดทำรายงาน

เงินออมมหาวิทยาลัย หมายถึง เงินรายได้ซึ่งเก็บไว้เป็นกองทุนของมหาวิทยาลัยสำหรับนำไปลงทุนหรือนำไปดำเนินงานอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดขึ้น โดยจัดสรรจากรายได้เข้าเงินออมตามมติสภามหาวิทยาลัย อนุมัติการจัดสรรรายได้ประจำปีงบประมาณนั้น ๆ

เงินสะสมเงินกองทุนบริการวิชาการ หมายถึง เงินรายได้ค่าธรรมเนียมบริการวิชาการซึ่งเก็บไว้เป็นกองทุนบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์เพื่อใช้บริหารการบริการวิชาการ

บริการวิชาการ หมายถึง บริการวิชาการแก่หน่วยงานในมหาวิทยาลัยซึ่งจ่ายค่าบริการวิชาการจากเงินรายได้ของหน่วยงาน หรือบริการวิชาการแก่หน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและก่อให้เกิดรายได้จากการบริการ ไม่รวมรายได้จากการจัดการศึกษาภาคปกติ ภาคสมทบและภาคพิเศษ ไม่รวมค่าเช่าอาคารและสถานที่

เงินรายได้จากการบริการวิชาการ หมายถึง เงินที่เรียกเก็บจากผู้รับบริการ ซึ่งแยกได้เป็นสองส่วนคือ ค่าบริการวิชาการกับค่าธรรมเนียมบริการวิชาการ และยังรวมถึงเงินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้ทางราชการเพื่อจ่ายในการบริการวิชาการ และ (หรือ) เงินรายได้จากการจัดกิจกรรม เพื่อหารายได้สำหรับใช้ในการจัดบริการวิชาการ

ค่าบริการวิชาการ หมายถึง เงินที่ผู้รับบริการวิชาการต้องจ่ายให้มหาวิทยาลัยตามที่หน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยกำหนด

ค่าธรรมเนียมบริการวิชาการ หมายถึง เงินที่ผู้รับบริการวิชาการต้องจ่ายให้มหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินกำหนด

หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับรายได้

1. การรับรู้รายได้

การพิจารณาว่ารายการใดจะรับรู้เป็นรายได้จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่

- (1) ความหมายของรายได้ตามคำอธิบายศัพท์ที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้น และ
- (2) เกณฑ์การรับรู้รายได้ ดังนี้
  - (2.1) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในการเกิดขึ้นของรายได้และ
  - (2.2) สามารถวัดมูลค่าของรายการดังกล่าวได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

รายได้ตามคำอธิบายศัพท์ดังกล่าวเป็นการไหลเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาบัญชีซึ่งเกิดจากการดำเนินกิจการตามปกติของหน่วยงาน ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นจะเกี่ยวเนื่องกับการเพิ่มขึ้นในส่วนของสินทรัพย์หรือการลดลงในส่วนของหนี้สิน ซึ่งมีผลทำให้สินทรัพย์สุทธิของหน่วยงานเพิ่มขึ้น เช่น รายได้จากการขายสินค้าและบริการ รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษา รายได้ค่าเช่าอื่นจากบุคคลภายนอก รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากจากสถาบันการเงิน รายได้อื่น ๆ หน่วยงานจะรับรู้รายได้ในงบแสดงผลการดำเนินงาน เมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน และเมื่อหน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ หรืออีกนัยหนึ่งการรับรู้รายได้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการรับรู้ส่วนที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือส่วนที่ลดลงของหนี้สิน

2. การวัดมูลค่ารายได้

รายได้ควรวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้างรับโดยทั่วไปหน่วยงานจะกำหนดจำนวนรายได้ตามที่หน่วยงานตกลงกับผู้ซื้อหรือผู้ใช้สินทรัพย์ ซึ่งจำนวนรายได้ดังกล่าวเป็นมูลค่ายุติธรรมของ

สิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้ำรับหลังจากหักส่วนลดต่าง ๆ (ถ้ามี)

3. ประเภทของรายได้

รายได้และการดำเนินการเกี่ยวกับรายได้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2551 มาตรา 15 โดยรายได้ อาจจัดแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

- (1) รายได้จากเงินงบประมาณ
- (2) รายได้แผ่นดิน (เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน)
- (3) รายได้จากการขายสินค้าและบริการ
- (4) รายได้จากเงินช่วยเหลือ
- (5) รายได้จากการรับบริจาค
- (6) รายได้ดอกเบี้ย
- (7) กำไร/ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์
- (8) กำไร/ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ
- (9) รายได้อื่น

รายได้นอกเหนือจากประเภทที่กล่าวมาแล้ว ให้สามารถกำหนดประเภทเพิ่มเติมได้ โดยอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน

4. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับรายได้แต่ละประเภท

รายได้จากเงินงบประมาณ หมายถึง รายได้ที่หน่วยงานภาครัฐอาจได้รับเงินงบประมาณประเภทต่าง ๆ เช่น รายได้จากงบบุคลากร รายได้จากงบอุดหนุน (เพื่อใช้ดำเนินงานของมหาวิทยาลัย) รายได้จากงบลงทุน ในหลายลักษณะ โดยได้รับเงินงบประมาณเป็นการล่วงหน้าตามแผนการใช้จ่ายเงิน โดยมีเงื่อนไขให้นำไปใช้เพื่อผลิตผลผลิตตามบทบาทภารกิจที่ตกลงกันไว้ หรือได้รับเงินงบประมาณในลักษณะไม่มีตัวเงินผ่านมือที่หน่วยงาน แต่เป็นการเบิกหักผลส่งหรือเป็นการจ่ายตรงจากรัฐบาลให้กับผู้มีสิทธิ์รับเงิน(บุคลากรที่เกษียณอายุราชการ) ของหน่วยงาน ให้หน่วยงานรับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับเงิน และหากเป็นกรณีที่หน่วยงานได้รับงบประมาณในลักษณะไม่มีตัวเงินผ่านมือที่หน่วยงาน แต่เป็นการเบิกหักผลส่งหรือเป็นการจ่ายตรงจากรัฐบาลให้กับผู้มีสิทธิ์รับเงินของหน่วยงาน ให้หน่วยงานรับรู้รายได้จากเงินงบประมาณ เมื่อได้รับหลักฐานแจ้งการจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิ์รับเงินแล้ว และให้หน่วยงานแสดงรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยให้เปิดเผยประเภทของเงินงบประมาณที่ได้รับไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้แผ่นดิน หมายถึง รายได้ที่หน่วยงานได้รับและจะต้องนำส่งคลัง แต่ไม่รวมรายได้ที่กำหนดตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2551 มาตรา 15 รายได้แผ่นดิน ประกอบด้วยรายได้แผ่นดินประเภทภาษี และ

รายได้แผ่นดินที่ไม่ใช่ภาษี ได้แก่ รายได้จากการขายสินทรัพย์และบริการ รายได้จาก
 รัฐพาณิชย์ และรายได้อื่น หน่วยงานจะรับรู้เงินรายได้แผ่นดินเมื่อเกิดรายได้ และเนื่องจากรายได้แผ่นดินเป็นรายได้
 ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ ดังนั้น ณ วันที่จัดทำรายงานให้หน่วยงานปิดบัญชีรายได้
 แผ่นดิน และบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาวะผูกพันที่หน่วยงาน
 จะต้องนำเงินส่งคลังในงวดบัญชีต่อไป

รายได้จากการขายสินค้าและบริการ หมายถึง รายได้ที่หน่วยงานได้รับจากการขายสินค้าและบริการ และ
 หน่วยงานนั้นได้รับอนุญาตให้เก็บรายได้จากการขายสินค้าและบริการนั้นไว้ เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานของ
 หน่วยงาน รายได้ที่ได้รับอนุญาตให้เก็บรักษาไว้จะถือเป็นรายได้ที่อยู่ในความควบคุมของหน่วยงาน ซึ่งได้แก่
 รายได้จากการให้บริการ-บุคคลภายนอก รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษา รายได้ค่าเช่าอื่นจากบุคคลภายนอก ฯลฯ
 และจะรับรู้เป็นรายได้จากการขายสินค้าและบริการ เมื่อหน่วยงานส่งมอบสินค้าหรือบริการให้กับผู้ซื้อหรือผู้ใช้
 แล้ว และให้แสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

รายได้จากเงินช่วยเหลือ หมายถึง หน่วยงานอาจได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือร่วมมือจากรัฐบาล (เช่น
 สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา) องค์กรระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน
 ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเพื่อการจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน หน่วยงานจะรับรู้รายได้จากเงินช่วยเหลือ
 เมื่อเข้าเกณฑ์ ดังนี้

- (1) ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ได้รับความช่วยเหลือ และ
- (2) รัฐบาลหรือหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือได้อนุมัติและยืนยันว่าจะโอนเงินให้ และ
- (3) จำนวนเงินช่วยเหลือที่จะได้รับสามารถกำหนดได้อย่างน่าเชื่อถือ

เงินช่วยเหลืออาจมีข้อจำกัดในการใช้หรือไม่ก็ได้ หากเป็นเงินช่วยเหลือที่มีข้อจำกัดในการใช้ให้หน่วยงาน
 รับรู้รายได้จากเงินช่วยเหลือตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผล ตลอดระยะเวลาที่จำเป็นต่อการจับคู่รายได้กับ
 ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีได้รับอุดหนุนเพื่อสนับสนุนการทำโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน เป็นต้น หรือใน
 กรณีได้รับความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติตาม เช่น จ้างให้หน่วยงานย่อยในสังกัดดำเนินงานวิจัยเรื่อง
 ต่าง ๆ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้รายได้จากเงินช่วยเหลือเมื่อได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น และให้หน่วยงานแสดง
 รายการดังกล่าวไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

รายได้จากการรับบริจาค หมายถึง หน่วยงานอาจได้รับบริจาคเงินเพื่อไว้ใช้จ่ายในการดำเนินงาน หน่วยงาน
 จะรับรู้รายได้จากการรับบริจาคเมื่อได้รับเงิน อย่างไรก็ตามการรับบริจาคอาจมีข้อจำกัดในการใช้หรือไม่ก็ได้
 เช่น หน่วยงานอาจได้รับบริจาคเป็นเงินสดที่ระบุวัตถุประสงค์ให้ใช้จ่ายเพื่อการใดการหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง หรืออาจ
 ได้รับบริจาคเป็นสินทรัพย์ซึ่งก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่หน่วยงานเกินกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี ในกรณี
 ดังกล่าว ให้หน่วยงานรับรู้รายได้จากการรับบริจาคตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่
 จำเป็นต่อการจับคู่รายได้จากการรับบริจาคกับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ในกรณีได้รับเงินบริจาคที่ระบุวัตถุประสงค์
 ให้ใช้จ่ายเพื่อการใดการหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง ให้รับรู้รายได้จากการรับบริจาคในงวดเดียวกับการเกิดค่าใช้จ่ายเพื่อ

การนั้นหรือในกรณีได้รับบริจาคเป็นสินทรัพย์ให้รับรู้รายได้จากการรับบริจาคตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ และให้หน่วยงานแสดงรายได้จากการรับบริจาคไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

รายได้ดอกเบี้ย หมายถึง ค่าตอบแทนที่หน่วยงานได้รับเนื่องจากการให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์จากเงินหรือเงินทุน หน่วยงานจะรับรู้รายได้ดอกเบี้ยเมื่อเกิดรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา และให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

กำไรที่เกิดจากการจำหน่ายสินทรัพย์ หมายถึง กำไรที่เกิดจากการจำหน่ายสินทรัพย์ที่อยู่ในความควบคุมของหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานนั้นสามารถเก็บไว้ใช้ในการดำเนินงานต่อไปได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังให้ถือเป็นรายได้ของหน่วยงาน หากการจำหน่ายสินทรัพย์ที่อยู่ในความควบคุมของหน่วยงานเกิดผลขาดทุนให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน หน่วยงานจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์เมื่อหน่วยงานนั้นส่งมอบสินทรัพย์ให้กับผู้ซื้อ และให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

กำไร/ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ หมายถึง รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ หน่วยงานจะบันทึกกำไร/ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศเมื่อมีการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงิน หรือเมื่อมีการจัดทำรายงานการเงิน และให้แสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

รายได้อื่น หมายถึง รายได้ประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น และหน่วยงานไม่มีภาระผูกพันต้องนำส่งคลัง หน่วยงานจะบันทึกกำไร/รายได้อื่นเมื่อเกิดรายการ และเข้าเกณฑ์การรับรู้รายได้ตามที่กำหนดไว้ และให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

หลักการและนโยบายบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

1. การรับรู้ค่าใช้จ่าย

การพิจารณาว่ารายการใดจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่

- (1) ความหมายของค่าใช้จ่ายตามคำอธิบายศัพท์ที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้น และ
- (2) เกณฑ์การรับรู้ค่าใช้จ่าย ดังนี้
  - (2.1) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในการเกิดขึ้นของค่าใช้จ่าย และ
  - (2.2) สามารถวัดมูลค่าของค่าใช้จ่ายได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

รายได้ค่าใช้จ่ายตามคำอธิบายศัพท์จะไม่รวมถึงการจ่ายสำหรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับรอบระยะเวลาบัญชีก่อนหรือรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป การจ่ายที่เกี่ยวข้องกับรอบระยะเวลาบัญชีก่อน เกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานได้รับสินค้าหรือบริการในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีก่อน แต่การจ่ายมากระทำในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน รายการดังกล่าวจะบันทึกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับหนี้สินที่เพิ่มขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีก่อน ส่วนการจ่ายเงินจริงซึ่งเกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันไม่ถือเป็นค่าใช้จ่าย แต่เป็นการลดลงของหนี้สิน การจ่ายที่เกี่ยวข้องกับรอบระยะเวลาบัญชี

ถัดไปเกิดขึ้นเมื่อมีการจ่ายเงินล่วงหน้าในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ซึ่งจะบันทึกรับรู้เป็นสินทรัพย์ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นและจะบันทึกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปเมื่อหน่วยงานได้รับสินค้าหรือบริการจากการจ่ายเงินล่วงหน้าไปแล้ว หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานเมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจลดลง เนื่องจากการลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน และเมื่อหน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ลดลงได้อย่างน่าเชื่อถือ หรืออีกนัยหนึ่งการรับรู้ค่าใช้จ่ายจะเกิดขึ้นพร้อมการรับรู้ส่วนที่ลดลงของสินทรัพย์หรือส่วนที่เพิ่มขึ้นของหนี้สิน

2. ประเภทของค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายอาจจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร
- (2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- (3) ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน
- (4) หนี้สูญ
- (5) ค่าเสื่อมราคา
- (6) ค่าตัดจำหน่าย
- (7) ดอกเบี้ยจ่าย
- (8) รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง (เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน)
- (9) ค่าใช้จ่ายอื่น

ค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากประเภทที่กล่าวมาแล้ว ให้สามารถกำหนดประเภทเพิ่มเติมได้ โดยอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน

3. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับค่าใช้จ่ายแต่ละประเภท

ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวกับบุคคลและการจ้างงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้างบำนาญบำนาญ ค่าใช้จ่ายสวัสดิการ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เมื่อค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นและให้แสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานโดยเปิดเผยค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรประเภทต่างๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ขาย ไม่ว่าจะเป็นการซื้อหรือผลิตเอง เป็นต้น รายการเหล่านี้จะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น และให้แสดงรายการดังกล่าวไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประเภทต่างๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายเป็นเงินอุดหนุน หรือจ่ายเป็นเงินช่วยเหลือให้แก่องค์กร

หรือบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับผลตอบแทนทางการเงิน หรือไม่ได้รับสินค้าและบริการใดเป็นการแลกเปลี่ยน ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนนี้อาจจ่ายตามกฎหมาย ตามนโยบายของรัฐบาลหรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือชุมชน เช่น ค่าใช้จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกร ค่าใช้จ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อย เป็นต้น โดยทั่วไปหน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเมื่อเงินอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือนั้นได้รับอนุมัติให้จ่ายแก่องค์กรหรือผู้มีสิทธิ์แล้ว และให้หน่วยงานแสดงรายการค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานโดยเปิดเผยรายละเอียดค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หนี้สูญ (Bad Debt) หมายถึง หน่วยงานสามารถตัดจำหน่ายหนี้สูญได้ เมื่อได้ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้หรือตามที่คณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินกำหนด และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินแล้ว ให้ตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ โดยการบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้ และให้หน่วยงานแสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) หมายถึง การปันส่วนต้นทุนของสินทรัพย์ถาวรอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ ค่าเสื่อมราคาเกิดจากการสูญเสียศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ถาวร อันเนื่องมาจากเวลาการใช้งานและความล้าสมัย หน่วยงานจะต้องรับรู้การสูญเสียศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ถาวรในรูปของค่าเสื่อมราคาคู่กับค่าเสื่อมราคาสะสมเป็นประจำในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ค่าเสื่อมราคาสำหรับหน่วยงานในภาครัฐให้คำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรง ที่ดิน ไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคา เนื่องจากที่ดินมีอายุการใช้งานไม่จำกัด ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาให้หน่วยงานใช้ดุลยพินิจในการกำหนดอายุการใช้งานของสินทรัพย์โดยใช้ตารางการกำหนดอายุการใช้งานและอัตราค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

อายุการใช้งานของสินทรัพย์ หมายถึง อายุการใช้งานที่คาดว่าหน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากสินทรัพย์นั้น หน่วยงานต้องประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์ตามดุลยพินิจ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์จากการใช้สินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกันในอดีตโดยคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้

- (1) ประโยชน์ที่หน่วยงานคาดว่าจะได้รับจากการใช้สินทรัพย์โดยประเมินจากผลผลิตที่คาดว่าจะได้จากสินทรัพย์นั้น
- (2) การชำรุดเสียหายที่คาดว่าจะเกิดจากการใช้งานสินทรัพย์ซึ่งเป็นผลมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น ความถี่ในการใช้งาน แผนการซ่อมและบำรุงรักษา
- (3) ความล้าสมัยทางด้านเทคนิค
- (4) ข้อจำกัดทางกฎหมายหรือข้อจำกัดอื่นในการใช้สินทรัพย์

ค่าตัดจำหน่าย (Amortization expenses) หมายถึง รายการที่หน่วยงานต้องตัดเป็นต้นทุนมูลค่าเสื่อมสภาพของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น หน่วยงานจะรับรู้การสูญเสียศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนในรูปของค่าตัดจำหน่ายคู่กับค่าตัดจำหน่ายสะสมเป็นประจำในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี โดยใช้วิธีคำนวณค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงเช่นเดียวกับการคิดค่าเสื่อมราคา ในการคำนวณค่าตัดจำหน่าย

ให้หน่วยงานใช้ดุลพินิจในการกำหนดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนต้องไม่เกิน 20 ปี นับจากวันที่สินทรัพย์นั้นสามารถให้ประโยชน์ได้ ในการกำหนดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน หน่วยงานต้องใช้ดุลพินิจโดยคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้

- (1) ประโยชน์ที่หน่วยงานคาดว่าจะได้รับจากการใช้สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน
- (2) วงจรชีวิตของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนและข้อมูลสาธารณะเกี่ยวกับประมาณการอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกันที่นำมาใช้ประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน
- (3) ความล้ำสมัยด้านเทคนิค ความล้ำสมัยเนื่องจากวิทยาการสมัยใหม่หรือความล้ำสมัยที่เกิดจากปัจจัยอื่น
- (4) การเปลี่ยนแปลงในความต้องการของผู้ใช้ต่อผลผลิตหรือบริการที่เป็นผลจากสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนนั้น
- (5) ระดับค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เพื่อดำรงไว้ซึ่งประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้น
- (6) อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอาจถูกจำกัดโดยอายุการใช้งานของสินทรัพย์อื่นที่ต้องใช้ร่วมกัน
- (7) ข้อจำกัดทางกฎหมายหรือข้อจำกัดอื่นในการใช้สินทรัพย์

เงินชดเชยค่างานก่อสร้าง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายเป็นเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ในการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐ

ดอกเบี้ยจ่าย หมายถึง ค่าตอบแทนที่หน่วยงานจ่ายให้เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากเงินหรือเงินทุน หน่วยงานจะรับรู้ดอกเบี้ยจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา และให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง หมายถึง เงินรายได้แผ่นดินที่หน่วยงานจัดเก็บมาแล้ว และนำไปส่งคลังไม่ว่าจะเป็นรายได้ค่าภาษีประเภทต่าง ๆ รายได้จากการขายสินทรัพย์และบริการรายได้จากรัฐพาณิชย์ หรือรายได้อื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องนำส่งคลัง แต่ไม่รวมรายได้ที่กำหนดตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2551 มาตรา 15 หน่วยงาน จะรับรู้รายได้แผ่นดินนำส่งคลังเมื่อหน่วยงานนำเงิน สด ส่ง คลัง และ ณ วันที่จัดทำรายงานให้ปีบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง และบัญชีรายได้แผ่นดินไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงให้เห็นภาระผูกพันของหน่วยงานที่จะต้องนำรายได้แผ่นดินไปส่งคลังในงวดบัญชีต่อไป

เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน หมายความว่า เงินงบประมาณรายจ่ายที่ส่วนราชการเบิกจากคลังไปแล้ว แต่ไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไปแล้วแต่ถูกเรียกคืน และได้นำส่งคลังภายหลังสิ้นปีงบประมาณหรือภายหลังสิ้นระยะเวลาเบิกเงินที่กันไว้เบิกเหลือในปี **จะต้องนำส่งคลัง ภายใน 15 วันทำการ**

ค่าใช้จ่ายอื่น หมายถึง ค่าใช้จ่ายประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น หน่วยงานจะรับรู้ ค่าใช้จ่ายอื่นเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายนั้นและให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยประเภทของค่าใช้จ่ายอื่นไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน